

**BASES PER A
L'AUTONOMIA DE
CATALUNYA**

**Àmbit
d'Institucions
del Congrés
de Cultura
Catalana**

BASES PER A L'AUTONOMIA DE CATALUNYA

Preàmbul

L'àmbit Institucions del Congrés de Cultura Catalana ha redactat aquestes bases per oferir a l'opinió pública catalana uns principis elementals orientatius per a l'hora d'elaborar i discutir les lleis que han de regular el règim autonòmic de Catalunya.

Hom ha de partir de l'opció majoritària entre les forces polítiques democràtiques catalanes de la reivindicació del "restabliment provisional de les institucions i dels principis de l'Estatut del 1932, com a primer pas cap a l'exercici del dret d'autodeterminació del poble de Catalunya". Amb això es pretén mantenir un equilibri unitari, i fer una opció el menys arbitrària possible i que no perjudiqui la futura decisió dels catalans.

Aquest document no constitueix un projecte de bases per a l'Estatut d'Autonomia, si bé aquesta denominació s'ha d'entendre en un sentit estrictament jurídic. No es tracta d'establir les bases d'un estatut, és a dir, d'una llei, sinó les bases de l'autonomia sigui quina sigui la seva fórmula jurídica i de les exigències conceptuals i tècniques que se'n derivin. El text es manté obert tant a la fórmula federal com a l'autonòmica en el sentit rigorós del terme però rebutja per insuficient qualsevol fórmula de descentralització administrativa com podria ser l'anomenat "Règimen Especial".

Aquestes bases poden acollir-se com a principis de l'autonomia, sense perjudici que, per la seva naturalesa, hagin d'inserir-se posteriorment en el text de la constitució o en el de l'Estatut. Per tant, des d'aquest punt de vista, les bases ho són també de la futura constitució en aquells punts en què es regulin directament o indirecta els problemes d'un règim autonòmic o, en el seu cas, federal.

Base primera. Catalunya i la Generalitat

1. L'autogovern de Catalunya s'organitzarà políticament en la Generalitat. El poder de la Generalitat emanarà del poble que l'exercirà fonamentalment per via d'elecció democràtica i de referèndum.
2. El règim d'autogovern que contempen aquestes bases s'aplicarà al territori de les actuals "províncies" de Barcelona, Girona, Lleida i Tarragona. Els límits territorials esmentats podran ser modificats prèvia decisió democràtica dels habitants de les zones afectades. La Generalitat de Catalunya podrà mancomunar-se amb altres comunitats en règim d'autogovern per a l'exercici d'una o més competències que tinguin atribuïdes, amb la garantia de la possibilitat d'assolir nivells superiors d'articulació.
3. A efectes del règim autonòmic, gaudiran de la condició de catalans tots els ciutadans de l'Estat espanyol que tinguin veïnatge administratiu a Catalunya.
4. Les lleis reconeixeran i garantiran els drets reconeguts a la Declaració Universal dels Drets de l'Home i als Pactes Internacionals de Drets Civils, polítics i Drets econòmics, socials i culturals.
5. La llengua pròpia de Catalunya és la catalana. La Generalitat garantirà l'ús oficial dels idiomes català i castellà.

Base segona. Competències.

1. *Quedaran reservades a la Generalitat de Catalunya la legislació exclusiva i l'execució en matèria de:*
 - a) Ordenació institucional de la Generalitat.
 - b) Organització de les entitats territorials de Catalunya i en especial del règim municipal.
 - c) Regulació dels drets de la persona i del manteniment de l'ordre públic interior.
 - d) Dret civil i Hipotecari, excepte les qüestions relatives al dret de nacionalitat i al Registre Civil. L'exercici de la fe pública serà regulat per la Generalitat.
 - e) Administració de justícia, excepte la jurisdicció militar.
 - f) Ensenyament en tots els seus graus, investigació, cultura i patrimoni artístic i monumental.
 - g) Informació, premsa, ràdio, televisió i espectacles.
 - h) Sanitat Pública i Política d'Higiene.
 - i) Política i ordenació del Turisme, dels esports i del lleure.
 - j) Política del sòl, urbanística i d'habitatge, defensa del medi i, en general, política territorial.
 - k) Transports i obres públiques en el territori de Catalunya, excepte les d'interès general a escala de tot l'Estat.
 - l) Defensa i gestió dels recursos naturals: boscos i parcs, espai costaner, aigües, caça i pesca.
 - m) Política d'expansió i ordenació de l'agricultura, la indústria i els serveis; la creació, la regulació i la direcció del sector públic autònom, dependent de la Generalitat. La Generalitat legislarà també en les matèries que facin referència a la funció social de la propietat.
 - n) Política d'ordenació de les institucions de crèdit i d'estalvis.
 - o) Política d'ocupació, de formació laboral, i de lluita contra l'atur, així com l'organització de les pensions i els subsidis de la Seguretat Social i el règim de mutualitats, cooperatives i pòsits.
2. *Les competències compartides entre l'Estat i la Generalitat s'ordenaran a dos nivells*
 - 2.1 Correspondrà a l'Estat fixar per una llei de bases el marc general de l'acció política, i a la Generalitat la legislació i l'execució en matèria de:
 - a) Planificació econòmica.
 - b) Ordenació financera i règim d'assegurances.
 - c) Ordenació fiscal.
 - d) Declaració de drets i regulació de les condicions mínimes del seu exercici.
 - 2.2 Correspondrà a la legislació de l'Estat i l'execució a la Generalitat en matèria de:
 - a) Eficàcia dels comunicats oficials i documents públics.
 - b) Pesos i mesures.
 - c) Transports i comunicacions i obres públiques d'interès general.

- d) Política hidràulica i energètica quan afecti l'interès general.
 - e) Sanitat exterior.
 - f) Propietat intel·lectual i industrial.
 - g) Moneda i divises, canvi i convertibilitat.
 - h) Legislació penal, mercantil i processal; Registre Civil.
 - i) Legislació fiscal d'àmbit general.
3. L'Estat tindrà la competència exclusiva en matèria de:
- a) Relacions entre Estats en la comunitat internacional, amb la representació diplomàtica i consular.
 - b) Exèrcits de terra, mar i aire i tot el que faci referència a defensa.
 - c) Declaració de guerra i pau.
 - d) Regulació del dret de nacionalitat.
 - e) Finances de l'Estat.
 - f) Immigració i emigració; passaports i extradició.
 - g) Règim aranzelari i de duanes.

Base tercera. Institucions

1. La Generalitat estarà integrada pel Parlament de Catalunya, el President, el Consell executiu i el Tribunal Superior de Justícia. Les lleis de Catalunya ordenaran la constitució i el funcionament d'aquests òrgans. La Generalitat vetllarà per l'adequació de totes les lleis de Catalunya a la norma fonamental que reguli l'autogovern i per la constitucionalitat de les seves lleis.
2. El Parlament és l'òrgan de representació del poble de Catalunya al qual corresponen funcions legislatives i de control. Serà elegit per sufragi universal, directe, igual i secret. Les lleis de Catalunya reconeixeran, entre d'altres formes de participació democràtica, el dret d'iniciativa popular, el referèndum i el dret de revocació dels elegits. Una sindicatura serà encarregada de la defensa dels drets dels ciutadans i de fiscalitzar l'administració.
3. El President i el Consell executiu de la Generalitat exerciran les funcions de govern a Catalunya. El President ostentarà la representació de la Generalitat. Les lleis de Catalunya ordenaran les relacions entre Parlament, president i Consell executiu, i determinaran els procediments per exigir responsabilitats.
4. El Tribunal Superior de Justícia, que serà independent dels altres poders, regirà l'administració de Justícia d'acord amb les lleis aprovades pel Parlament. Coneixerà en darrera instància les matèries regulades pel dret emanat de la Generalitat.

Base quarta. Finances de la Generalitat.

1. Els ingressos de la Generalitat hauran d'ésser suficients per a finançar les despeses dels serveis de la seva competència i per a portar a terme, el mateix temps, una política econòmica i financera pròpies. Aquestes hauran de ser coordinades amb les de la resta de l'Estat espanyol. A més del sector públic de Catalunya, la Generalitat intervindrà en el sector públic estatal que opera a Catalunya: organismes autònoms, empreses públiques i institucions financeres de l'Estat. Aquesta intervenció, segons els casos, consistirà en una representació adequada de la Generalitat en la direcció de

- certs organismes públics o bé en l'establiment d'òrgans de direcció dependents exclusivament de la Generalitat a nivell de Catalunya, coordinats amb els de l'Estat.
2. A fi d'aconseguir la necessària redistribució dels recursos per afavorir les parts de l'Estat amb menor renda, es crearà una Caixa de compensació entre les diferents autònomes de l'Estat, per tal de compensar els desequilibris territorials. Aquesta Caixa de Compensació serà gestionada i controlada per representants de les Entitats Autònomes que es vagin constituint i els recursos ingressats es destinaran prioritàriament a inversions d'infraestructura i equipaments col·lectius.
 3. La recaptació, la liquidació i la inspecció dels impostos correspondrà a la Generalitat, la qual disposarà de plenes atribucions per a l'organització i l'execució d'aquestes tasques. L'activitat financera de la Generalitat es reflectirà en els corresponents pressupostos, la liquidació i control dels quals correspondrà a la mateixa Generalitat.
 4. La Hisenda de la Generalitat es nodrirà amb:
 - a) El producte del patrimoni de la Generalitat, compost pels béns de les Diputacions provincials, i pels de l'Estat radicats en territori català, excepte els que es trobin afectes a funcions que el Govern de l'Estat continui realitzant.
 - b) Una part percentual de tots els impostos recaptats a Catalunya, que es fixarà de comú acord. Aquest percentatge podrà variar-se per revisió.
 - c) L'emissió de Deute interior i el recurs al crèdit exterior. El suport financer bàsic de la Generalitat seran les Caixes d'Estalvis de Catalunya, que passaran a ser controlades per ella.
 5. La resta dels ingressos recaptats a Catalunya es distribuirà de la següent manera:
 - a) Una part es lliurarà a l'Estat espanyol per sufragar les despeses generals pròpies.
 - b) I una altra part com a contribució al finançament de la Caixa de Compensació.
 6. Els municipis i les altres entitats territorials de Catalunya tindran la capacitat financera adequada i la màxima autonomia per a la realització dels serveis públics que la llei els encarregui.
 7. La Generalitat participarà amb el producte dels nous ingressos que es produeixin com a conseqüència de reformes fiscals futures.

Base cinquena. Relacions de la Generalitat amb l'Estat

1. Les qüestions de competència entre l'Estat i la Generalitat seran resoltes per un Tribunal de Garanties Constitucionals, que, quan entengui en les citades qüestions, serà compost paritàriament per membres designats per l'Estat i la Generalitat.
2. Els òrgans de la Generalitat resoldran en última instància en les matèries pròpies de la seva competència.
3. La Generalitat tindrà el dret d'iniciativa legislativa davant el Parlament de l'Estat en les qüestions que afectin Catalunya.
4. La suspensió de l'exercici dels drets i llurs garanties a Catalunya només podrà ser dictada per la Generalitat, excepte quan siguin suspesos en tot territori estatal per l'òrgan constitucionalment competent.

Base sisena. Reforma del Règim Autonòmic

1. Les lleis que estableixin l'autogovern de Catalunya podran ésser reformades per iniciativa.
 - a) Del poble de Catalunya.
 - b) De la Generalitat.
 - c) De l'Estat espanyol.
2. En qualsevol cas, la reforma requerirà la voluntat positiva del poble de Catalunya, expressada en un referèndum, i la voluntat de les Corts de l'Estat.
3. No podrà ser suspesa la vigència del règim autonòmic català.

Base setena. Normes transitòries

1. Una comissió mixta i paritària designada pel Govern de l'Estat i per la Generalitat s'encarregarà del traspàs i de l'adaptació dels serveis corresponents a les competències fixades a la Base segona, nùms. 1 i 2. En el cas de desacord en el si de la comissió, la qüestió serà resolta pel Tribunal de Garanties Constitucionals de l'Estat, integrat de la forma assenyalada a la Base cinquena, nùm. 1.
2. Mentre la Generalitat no legisli sobre matèries de la seva competència continuaran en vigor les lleis de l'Estat, l'aplicació de les quals correspondrà a la Generalitat.
3. A partir del moment en què es verifiqui el traspàs de serveis, els funcionaris de l'Administració de l'Estat i dels seus organismes afectats podran exercir durant un període limitat de temps el dret d'optar a integrar-se, sense minva dels seus drets adquirits, a l'Administració de la Generalitat.